

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLIII. ad annum DLXXVII.

Parisiis, 1644

Ad Felicem Bitvricensem, in turrim eius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15324

ANNO
 CHRISTI
 567.

aperte constet, quod post obitum Clotharii regis (qui contigit anno 51. post mortem Clodouei, postque natum Christum 565.) Francia regnum inter quatuor eius filios hosce, Charibertum, Chilpericum, Gunterammum & Sigebertum, diuisum fuerit, concedere oportet annum sextum Chariberti cum 570. Christi nati concurrere, eodemque tempore hanc Synodum celebratam esse.

^d *Vt corpus Domini in altari, &c.*] Prohibetur ne corpus Domini inter sacras imagines super altari poni solitas ponatur, sed potius collocetur sub ipsa cruce, quæ in meditullio ipsius altaris poni consuevit. His temporibus corpus Domini intra columbam argenteam conseruabatur. Legitur enim in actis sancti Basili, quæ Amphilochoii nomine inscripta habentur, isto sæculo sacram eucharistiam intra columbas argenteas repositam fuisse. Has a Seuero furtim sublatas fuisse, monachi Antiocheni in libello quem quintæ Synodo obtulerunt, conqueruntur. Hic asseruandi modus a Synodo prohibitus esse videtur, dum præcipit, ne in ordine imaginario collocetur. Probabile est quod occasione illius prohibitionis Felix episcopus Bituricensis, cuius nomen huic Synodo subscriptum est, ad sacratissimam eucharistiam asseruandam, curauerit fieri instar turris vas aureum perelegans illud, quod Venantius Fortunatus celebrauit & descripsit subsequente epigrammate, cui talem inscriptionem præfixit.

Can. 3.
 Corpus Do-
 mini in ec-
 clesia con-
 seruari soli-
 tum.

Felix Bitu-
 ricensis eu-
 charistiam
 in turri au-
 rea asserua-
 uit.

AD FELICEM BITVRICENSEM,
 in turrim eius.

*Quam bene iuncta decent sacrati vt corporis agni
 Margaritum ingens aurea dona ferant!
 Cedant chrysolithis Salomonica vasa metallis,
 Ista placere magis ars facit atque fides.
 Quæ data Christe tibi Felicis munere sic sint,
 Qualia tunc tribuit de grege pastor Abel.
 Et cuius tu corda vides, pietate coæquas,
 Par vidua merito qua dedit ara duo.*

Hæc Venantius de Felicis aurea turri. Commendatur a sancto Hieronymo epistola quarta sanctus Exuperius Tolosanus episcopus, qui tempore exundantium barbarorum, ne istiusmodi aurea sacra vasa illorum rapinæ cederent, ipsa in vsum pauperum conflarat, canistro vimineo & vitreo calice corpus Domini portans. Non nisi de asseruata in ecclesia eucharistia intelligi potest illud execrandum scelus Donatistarum, quod ab Optato breuiter describitur his verbis: *Iusserunt eucharistiam canibus fundi, non sine signo diuini iudicii. nam iidem canes accensirabie ipsos dominos suos, quasi latrones sancti corporis reos, dente vindice tamquam ignotos & inimicos lanauerunt.* Cyrillus Alexandrinus redarguit hunc primum emergentem errorem illorum, qui putabant eucharistiam in sequentem diem non esse seruandam. Nam ad Calosyrium episcopum Arsomotem scribens, sic ait: *Porro alios etiam esse audio, qui mysticam benedictionem nihil ad sanctificationem proficere dicant, si quid ex ea fiat reliqui in alium diem.*

Insaniunt vero qui hæc asserunt: neque enim alteratur Christus, neque sanctum eius corpus immutatur; sed benedictionis vis & facultas & vivificans gratia perpetuo in ipso existit. Videant & cognoscant ex his novatores hæretici, novum non esse, quod extra summptionem, in ecclesia catholica sacrosanctum corpus Christi in altari asseruetur.

Cap. 21.
Chariberti
incestus
causa hic
Canon est
constitutus.

^e *De incestis vero coniunctionibus.*] Sanctissimi patres huius Concilii hunc Canonem statuisse videntur ad corrigendum ipsum regem Charibertum incestus crimine labefactatum; utpote qui Marcouefam coniugis suæ Meroflendis sororem sibi nefarie copulasset. Sed cum huius Canonis auctoritate apud eum nihil aut parum effectum fuisset, sanctus Germanus Parisiensis episcopus eundem excommunicavit, cum ad poenitentiam agendam monitus, peccare non desisteret. *Post hæc*, inquit Gregorius Turonensis lib. 4. cap. 26. hist. Franc. *Marcouefam Meroflendis scilicet sororem coniugio copulavit; pro qua re a sancto Germano episcopo excommunicatus est uterque: sed cum eam rex relinquere nollet, primum illa percussa iudicio Dei obiit: nec multo post & ipse rex post eam decessit Charibertus.* Hæc de incestu regis Chariberti Gregorius.

Cap. 23.
Occasio
Canonis.

^f *Quoniam reliquorum sunt aliqui, qui digni sunt forma cantari.*] Huius Canonis faciendi causam dedisse videntur hymni illi, quos Venantius Fortunatus haud pridem de cruce cecinerat, quique ab ecclesia recepti, hætenus pie sancteque concini consueverunt.

Cap. 24.
Causa legis.

^g *Quod dum inter se sciunt domini nostri.*] His verbis insinuat, qua occasione hæc constitutio, de bonis ecclesiæ non inuadendis, hic repetita fuerit: nimirum, quod cum regis ærarium frequentia bellorum ciuiliū euacuatum esset, milites inuaserint bona ecclesiæ, atque inde sibiipsis stipendia persoluerint.

Pœna sacri-
legorum.

^h *Vt non solum excommunicatus, sed etiam anathematizatus moriatur.*] Hoc loco patres Concilii temporalem pœnam imprecantur direptoribus bonorum ecclesiasticorum. Ea pœna sacrilegium puniri Deo gratum fuisse, plura exempla declarant. De quodam diacono, qui relicta ecclesia filco se publice iunxerat, narrat Gregorius Turonensis libro de gloria martyrum cap. 17. quod cum is aliquando vsurpasset de gregibus sub nomine martyris Iuliani, & inclamantibus pastoribus eos esse sancti martyris Iuliani, & ille irridens respondisset, *putasne quia Iulianus comedit arietes?* post multos dies cum non religione, sed casu transiens ante sepulcrum beati martyris ibi obdormisset, tanta tamque ardenti febre corripere-
retur, ut clamaret se incendi per martyrem, & crimen confiteretur: cumque deprecaretur quanta maxima posset voce, iactari super se aquam, tamquam de fornace, ita fumus egrediebatur de corpore. Interea miseri artus combusti in nigredinem conuertuntur; unde tantus procedebat fœtor, ut tolerari vix posset: atque ita spiritum exhalauit. De rege Chariberto narrat idem Gregorius lib. 1. de miraculis S. martyris. quod cum loco sacro, qui fuerat in honorem sancti Martini consecratus, stabulum erexisset, omnium e-
quorum illuc introductorum iacturam fecerit; monitusque redde-

Chariberti
sacrilegiū.

re

ANNO
CHRISTI
567.

re, quod iniuste occupabat, responderit: *Sive iuste, sive iniuste reddi debeat, me regnante hanc basilicam non habebit.* Quo sacrilegio cum haud dubie diuinum numen grauissime offendisset, paulo post regno simul & vita iussu Dei vindicis exutus fuit.

Prætextatus.] De Prætextato, Germano, Felice, Domitiano & Domnulo hic subscriptis episcopis, vide quæ dixi supra, &c.

EPISTOLA

EPISCOPORVM PROVINCIÆ

TVRONICÆ AD PLEBEM MISSA

post Synodum suprascriptam.

Hortantur vt imminentem cladem auertere studeant: ideoque nuptialia vota differant, rerum omnium decimas persoluant, cum inimicis redeant in gratiam; mancipiorum etiam decimas offerant, & qui mancipiis carent, pro singulis filiis singulos dent tremisses. incestas denique coniunctiones dissoluant.

PONTIFICALIS est ordinis, ad suam sollicitudinem infatigabiliter reuocare, quidquid ad correctionem populorum, imo magis filiorum spiritalium, quantum est fas intelligere, cognouerit pertinere; & non, quod absit, cum suo periculo alienæ spei per suam negligentiam facere detrimentum, si quod ad generalis salutis spectat compendium, sedulo necesse est prouidere tractatu. Denique pastor cum lupo videtur conniuentiam facere, si permittit rapere, cum possit obstare: præsertim cum sermone prophetico animæ commissæ plebis requirantur ad singula de manibus sacerdotis. Vnde quantæ culpæ teneatur reatu dominante subiectus, qui cessat alicui poculum sanitatis porrigere, quod cum non dederit alteri, se facit extinguere, & in se vindictam videtur excipere, de qua crimen alter admisit, cum vix quisque sufficiat sua flendo facta purgare? Sed ne alieni facinoris teneamur adstricti, ecce oris nostri buccina ad aures omnium personamus: neque se deinceps excusabit non monitum, qui quod sequi debeat tam verbis, quam literis edocetur. Sed sicut nos incessabiliter dicere, ita vos decet libenter audire: vt nec nos semen in spinosam segetem videamur effundere, nec vos patiamini sterili agri culpa damnari: sed commune sit gaudium, quod a nobis panditur, & a vobis impletur; vt cum dominus vniuersæ mellis aduene-

Ezech. 3.